

Wizyta we Francji organizatorów wydarzeń kulturalnych (24-28.05.2023)

Pierwszy dzień rozpoczął się od spotkania z przedstawicielami partnerskiej organizacji - stowarzyszenia Rich'ess w jej siedzibie w Saint Brieu. Oprócz prezentacji działalności, uczestnicy mobilności poznali kulisy organizacji wydarzenia kulturalnego pn. "Les sons d'automne" (pl. Dźwięki jesieni) /www.lessonsdautomne.fr/. Organizatorzy festiwalu (ok. 700 odwiedzających), który odbywa się co roku, w małej, bretońskiej miejscowości, siłami wolontariuszy, zostali przeszkoleni z zakresu zrównoważonego rozwoju i zielonej transformacji w kulturze (przez ekspertów z Collectif des festivals), a zdobytą wiedzę wykorzystują w praktyce przy organizacji kolejnych edycji wydarzenia, o czym opowiadali uczestnikom spotkania.

W godzinach popołudniowych zorganizowano zwiedzanie XIV wiecznego zamku Roche-Jagu (miejscowość Ploëzal) /www.larochejagu.fr/ i spotkanie z koordynatorką działu programowania i wydarzeń kulturalnych w tym miejscu. Obiekt jest administrowany i finansowany przez samorząd (departament Côtes d'Armor). W budowli nie ma eksponatów, aby lepiej ukazać unikalną architekturę. W środku organizowane są wystawy (w trakcie wizyty podziwiać można było twórczość francuskiego malarza, grafika i projektanta przełomu XIX i XX w. Maurice'a Denisa; tytuł wystawy "Les chemins de la Nature"/pl. Ścieżki natury), koncerty, prelekcje. Zamek otoczony jest rozległym parkiem, który administratorzy wykorzystują do organizacji wydarzeń plenerowych (koncerty, projekcje filmowe), wspaniałymi ogrodami z roślinami leczniczymi i ozdobnymi (organizacja licznych wydarzeń edukacyjnych, proekologicznych) oraz lasem. Całość kompleksu położona jest na obszarze 44 ha.

Wieczorem uczestnicy i uczestniczki wizyty obserwowali przygotowania do corocznego festiwalu ART ROCK* /www.artrock.org/.

*ART ROCK jest trzydniowym festiwalem muzycznym, który w 2023 roku zanotował liczbę 85000 gości. Pierwsza edycja odbyła się w 1983 roku. Od samego początku w przygotowanie i realizację niezależnego wydarzenia zaangażowana jest organizacja pozarządowa (6 pracowników) oraz liczna grupa wolontariuszy (600 osób). Oprócz wielodyscyplinarnego charakteru, wyjątkowość imprezy stanowi jego położenie w historycznym centrum miasta Saint-Brieuc (50 000 mieszkańców), co jest niewątpliwie dużym logistycznym wyzwaniem dla organizatorów. Festiwal jest silnie zaangażowany w działania na rzecz zrównoważonego rozwoju (kubki wielorazowego użytku na napoje, segregacja odpadów, darmowy transport wahałowy na teren festiwalu, zaopatrzenie punktów gastronomicznych w produkty lokalne). Od 2018 roku ART ROCK jest członkiem Collectif des festivals, organizacji skupiającej organizatorów festiwalu i wspierającej ich we wprowadzaniu rozwiązań zgodnych z celami zrównoważonego rozwoju. Jedną z głównych osi tożsamości wydarzenia jest zaangażowanie w zrównoważony, społeczny i włączający rozwój, co w praktyce przekłada się na próbę ograniczania zużycia energii i oddziaływania na środowisko oraz działania edukacyjne i uświadamiające ogromną odpowiedzialność w tym zakresie, prowadzone wśród ekip technicznych, odbiorców i użytkowników. Organizatorzy podkreślają 4 główne zasady w swojej działalności: rozwój świadomości w zakresie oddziaływania na środowisko, rozwój

współpracy i demokracji partycypacyjnej, świadomy wpływ na zrównoważoną gospodarkę kulturalną, promocja różnorodności kulturowej.

Drugiego dnia, na zorganizowanym w plenerze spotkaniu z organizatorami, omawiane były przygotowania do drugiej edycji organizowanego w Saint-Brieuc innego wydarzenia, festiwalu „Le Mille” (sierpień 2023) /www.le-mille.org/. Z założenia “Le Mille” to projekt wielokulturowy oraz wielodyscyplinarny. Wydarzenie obejmuje przedsięwzięcia z trzech głównych tematów: sport i dobre samopoczucie, kultura i muzyka oraz środowisko i ekologia. Festiwal odbywa się z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju, podkreślony jest wymiar społeczny (różne grupy społeczne bez dysproporcji). Na lokalizację wybrano park ‘la vallée de Gouédic’, który jest miejscem mało uczęszczanym. Jednym z celów jest ożywienie tego terenu z poszanowaniem otaczającej przyrody.

Tego samego dnia polska delegacja spotkała się także z przedstawicielem stowarzyszenia La Fiselerie /www.fisel.org/, działającego do 2002 r. Organizacja skupia 250 osób. Zajmuje się głównie popularyzacją muzyki tradycyjnej bretońskiej, języka bretońskiego i tańców bretońskich. Organizuje festiwale muzyczne (najbardziej znany *Festival Fisel*), koncerty, małe teatry uliczne. Wydarzenia odbywają się w różnych częściach 3,5 tysięcznego miasta (Rostrenen). Bierze w nich udział około 6000 osób. W wydarzeniach uczestniczą też mieszkańcy z okolicznych miejscowości. Zawsze przed organizacją festiwalu bada się wpływ tego wydarzenia na otoczenie. Stowarzyszenie pozyskało budynek do kapitalnego remontu, po byłym warsztacie samochodowym. W modernizowanym aktualnie obiekcie (dzięki między innymi wsparciu środków finansowych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego) w ciągu roku ma powstać sala koncertowa z zapleczem. Organizacja działa bez wsparcia finansowego państwa.

Innym punktem wizyty było zwiedzanie „Doliny Świątych” (miejscowość Carnoët) /www.lavalleedessaints.com/. Miejsce słynie z granitowych posągów postaci bretońskich świętych. Obecnie zobaczyć można 172 rzeźby, natomiast docelowo ma ich być 1000. Posągi są tworzone w ramach projektu społecznego, który jest realizowany jest od 2012 r. bez wsparcia finansowego państwa.

Trzeci dzień pobytu grupa projektowa rozpoczęła od spotkania z Maryline Lair, dyrektorką Le Collectif des Festivals /www.lecollectifdesfestivals.org/. W Bretanii odbywa się corocznie około 600 imprez muzycznych. Organizacja (kolektyw) skupia wybrane festiwale, których działanie zgodne jest z ideą zrównoważonego rozwoju (m.in. ograniczenie zużycia energii, ograniczenie śladu węglowego, dostępność, równouprawnienie, żywienia zbiorowe z wykorzystaniem krótkiego łańcucha dostaw). Stowarzyszenie zajmuje się szkoleniami, wsparciem indywidualnym i zbiorowym dla organizatorów oraz doradztwem. Jednym z realizowanych przez organizację projektów jest „Drastic on Plastic” (festiwale bez plastiku) /www.drastic-on-plastic.fr/. Celem tego działania jest ograniczenie i wyeliminowanie plastiku, a tym samym ograniczenie ilości wytwarzanych odpadów. Inspiracją do działań w Bretanii była Wielka Brytania, z rozwiązań francuskich skorzystała Kanada.

W projekcie „Drastic on Plastic” powstało kilka narzędzi do wykorzystania:

- przewodnik zawierający kontekst celowości podejmowanych działań oraz przykłady rozwiązań,

- tabela excel, w której zainteresowani mogą wprowadzić dane o ilości wykorzystywanego plastiku, a następnie poddać analizie i ocenić postępy działania.

W ramach podstawowych działań „Drastic on Plastic” opracowano:

- system identyfikacji wizualnej (jednolity dla festiwalu) dot. używania naczyń w trakcie festiwalu i wydarzeń kulturalnych,
- listę propozycji kulinarnych np. potraw bez używania talerzy w trakcie festiwalu czy imprezy kulturalnej,
- wytyczne stosowania przepisów (w związku ze zmianą prawa w zakresie używania naczyń wielokrotnego użytku podczas imprez powyżej 20 uczestników),

oraz zakupiono 30 000 szt. bidonów dla ekip obsługujących imprezy, wprowadzono propozycję zastosowania ogólnodostępnych zmywaków w trakcie festiwalu (działanie prowadzone w porozumieniu z inspekcją sanitarną), alkohol (piwo) sprzedawany w trakcie festiwalu dostarczany jest w kecach (beczkach), a od tego roku eksperymentalnie planuje się wprowadzenie napojów pochodzących od lokalnych producentów – rezygnacja z butelek. Stowarzyszenie pracuje również nad całkowitym wyeliminowaniem jednorazowych opasek zaciskowych do montażu okablowania w trakcie imprez na rzecz opasek wielokrotnego użytku.

Wizytę we Francji zakończyło spotkanie z przedstawicielem firmy EventTerra, który przedstawił projekt i dane techniczne zeroenergetycznego sprzętu nagłośnieniowego. Założeniem projektów realizowanych przez organizację jest powiązanie wydarzeń z troską o zasoby planety i jej przyszłość. Celem projektu jest skupienie się na tym co człowiek potrafi zrobić sam, naprawić, wykorzystać powtórnie, odnowić, czemu nadać drugie życie. Drugim celem jest produkcja wydarzeń jak najmniejszym kosztem przy zapewnieniu jak największej dostępności. Przedstawiony system nagłośnienia opiera się na panelach słonecznych, jest jedynym we Francji i Europie, został opatentowany (jego projekt powstał w czasie pandemii). Urządzenia nie są podłączone do żadnego źródła zasilania. Celem projektu jest dotarcie do jak największej liczby odbiorców, do małych miejscowości, miejsc trudnodostępnych – miejsc, w których bardzo rzadko odbywają się wydarzenia kulturalne. W trakcie dwóch sezonów odbyło się 100 koncertów z wykorzystaniem tego nagłośnienia.

Oprac. Elżbieta WITKIEWICZ i Aleksandra LASKOWSKA (Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Olsztynie)

czerwiec 2023 r.